

СУСРЕТИ НЕСВАКИДАШЊИ ПРИПРЕМА СЕ РЕТРОСПЕКТИВА СТАРИХ МАКЕДОНСКИХ СЛИКАРА

Скопље, октобра

Када је, недавно, један хроничар сво-
дио резултате културних збивања про-
шких дана у Македонији, дошао је до
закључка да је у протеклом времену
највише бујао — ликовни живот. Ли-
стајући националну културну историју
Македоније он је схватио да је ова
земља зографа и иконописаца имала
јаку ликовну традицију и да се управо
зато сликарство, у послератним годи-
нама, најбрже развијало.

Можда ови хроничарски закључци
нису сасвим тачни, али је истина да су
сликари, одвајајући се од зографа,
први заорали бразду у модерној маке-
донској уметности, стварајући тако мо-
дерно македонско сликарство.

Прошле су пуне четири деценије от-
како су се појавили први македонски
модерни сликари. Ишли су један за дру-
гим: Пандилов, Личеноски, Мартиноски,
Владимирски, Коџоман, Велогаски. По-
сле толико година ових дана сресћемо
се опет са њиховим стваралаштвом:
припрема се изложба македонских сли-
кара који су стварали између два рата.
Биће то занимљива и помало необична
изложба пионира савременог македон-
ског сликарства чијем делу ће се при-
дружити и слике пок. Цица Поповића
који је живео и радио у Скопљу.

Ових дана разговарали смо са једним
од тих ветерана: Тома Владимирски се
управо враћао из кањона Радике, где
је обилазио своју „инорију“, како мно-
ги називају овај кањон с најлепшим
пејзажима у Македонији, у коме Вла-
димирски проводи редовно добар део
године.

— Када сте први пут излагали?

— После Београда отишао сам у Праг
и учио сликарство. Тамо сам, 1937., при-

редио прву самосталну изложбу сли-
ка са мотивима из Македоније. Чак је
и у проспекту писало да су то мотиви
из „Македоније и Југославије“. Зато
сам био позван од тадашњег југосло-
венског посланика у Прагу на одговор-
ност. Због оног — „из Македоније“. Да
бих стигао до Прага — изложио сам
неке своје слике. Све сам их продао
и тако сам дошао до средстава.

— Чиме ћете се представити на овој
ретроспективној изложби?

— Па, зна се, делима која сам насли-
као између два рата. Био бих срећан
да нађем и неку од оних мојих слика
са прве самосталне изложбе коју сам
приредио у Скопљу. Вила је то излож-
ба са мотивима из Охрида и Скопља.

— Каква је била ондашња сликарска
клима у Скопљу?

— Видећете је на изложби, коју при-
ређује Галерија. Могу рећи само то да
смо нас неколико сликара интимно ра-
дили много и неуморно, као да смо
хтели да надокнадимо све оно што је
македонско сликарство пропустило у
ранијим вековима.

— Како сада радите? Какав је ваш
нови „циклус Радике“?

— Желим да се задржим на експе-
сионизму. На „Радици“ радим пуних
шест година. Та је река чудновато ле-
па и заносна. Драматична је и зато је
тако дуго обилазим. Хоћу да је што
пуније доживим, јер не желим да је
предам фотографски.

То је последња фаза ове старе маке-
донске палете модерног сликарства Вла-
димирског, чија је вечна тема Македо-
нија: у пејзажу и старој архитектури,
али исто тако и Македонија у НОВ-у.

Ј. Поповски